Zwarte komedie

Riders of Justice. Regie: Anders Thomas Jensen. Met: Mads Mikkelsen, Anne Birgitte Lind, Nikolaj Lie Kaas.
●●●●○

Warme boezem van een disfunctionele familie

Een goede filmmaker kan best keer op keer dezelfde film maken, mits het terugkerende thema maar groots en veelomvattend genoeg is. De Deense scenarioschrijver en regisseur Anders Thomas Jensen is zo'n filmmaker die steeds opnieuw dezelfde groef uitdiept in zijn zwarte komedies. Zijn thema is familie. Al zijn films gaan over een groepje mannen die in hun jeugd vaak hele akelige dingen hebben meegemaakt en daarom niet veel andere keuzes hebben dan voor zichzelf een nieuwe familie samen te stellen; weliswaar een volkomen disfunctionele en bizarre familie, maar toch een familie.

Dat was al zo bij zijn debuutfilm *Flickering Lights* (2000), die ging over een groep doorgewinterde en gewelddadige criminelen die gezamenlijk een heel slecht restaurant beginnen. Zo was het in *Adam's Apples* (2005), zijn beste film, over een blijmoedige dominee, die zich ontfermt over de resocialisatie van een neonazi en andere criminelen. Jensen maakt zijn films ook steeds weer met dezelfde groep acteurs, waaronder de Deense ster Mads Mikkelsen; eigenlijk is dat ook een soort familie.

Bij zijn nieuwe film *Riders of Justice* is het weer niet veel anders, al ligt het trauma hier niet in het verleden, maar zien we de rampspoed zich in de film zelf voltrekken. Markus (Mikkelsen) is een uitgezonden militair in Afghanistan, die zijn vrouw verliest bij een groot ongeluk in de metro van Kopenhagen. Bij de ramp is ook een belangrijke getuige omgekomen in een moordproces tegen een criminele motorbende.

De verdachten gaan daardoor vrijuit. Dat kan toch geen toeval zijn? De nerds Otto (Nikolaj Lie Kaas) en Lennart (Lars Brygmann), die elke computer kunnen hacken en geobsedeerd zijn door kansberekening, geloven daar in ieder geval niets van. Ze weten Markus te overtuigen dat zijn vrouw niet omkwam bij een ongeluk, maar bij een aanslag. De mannen zinnen op wraak.

Bij de groep voegen zich nog puber Emma (Anne Birgitte Lind) die moeilijk overweg kan met haar norse vader Markus en Emmenthaler (Nicolas Bro), een neurotische specialist in digitale gezichtsherkenning. Zo heeft Jensen weer zijn kenmerkende disfunctionele familie bij elkaar, waarmee hij vervolgens uit de voeten kan.

Jensen leende van Joel en Ethan Coen voor zijn visuele stijl; een nauwkeurige, afstandelijke en zorgvuldige stijl, die de volslagen absurditeit van de gebeurtenissen nog sterker doet uitkomen.

Ook keek hij goed naar Quentin Tarantino voor de zwarte humor rond brute en laconieke geweldsuitbarstingen. Maar zijn onuitputtelijke thema blijft geheel van hemzelf: familie is bij Anders Thomas Jensen zowel de hel op aarde als zo ongeveer het enige dat het leven nog enigszins dragelijk weet te maken.

Peter de Bruijn